

НАПРЯМ 13. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-82>

МІСЦЕ АДМІНІСТРАТИВНИХ ДОГОВОРІВ В СИСТЕМІ ДЖЕРЕЛ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНИХ ВІДНОСИН В КОСМІЧНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Карпенко С. Р.

докторант кафедри

публічного та приватного права

Університету митної справи та фінансів

Поряд з правотворчою діяльністю суб'єкти адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України видають також і індивідуальні (ненормативні) акти адміністративно-правового регулювання, які домінують серед інших актів. Індивідуальні акти, розповсюджуючи свою дію на окремих суб'єктів - юридичних та фізичних осіб, мають яскраво виражений правозастосовний характер, будучи за своєю юридичною природою розпорядчими актами. Їх існування обумовлюється владно-організаційним характером адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України, необхідністю повсякденного і безперервного здійснення різноманітних управлінських функцій, оперативного захисту та поновлення у разі необхідності порушених прав на результати космічної діяльності. Вони є юридичними фактами, які зумовлюють виникнення, зміну або припинення конкретних адміністративно-правових відносин у зазначеній сфері адміністративно-правового регулювання. У такому розумінні індивідуальні правові акти виступають ні чим іншим як управлінським рішенням [1, с. 205 та ін.], покликаним надати юридичну форму змісту діяльності суб'єктів адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України. Характер та безпосередні цілі індивідуальних актів, з погляду на їх призначення, а також об'єми використання в практиці управлінської діяльності, є різними. У найбільш узагальненому вигляді, з чим важко не погодитися, можна вести мову про дві їх крупні групи: оперативно-виконавчих та правоохоронних (юрисдикційних) актів [2, с. 108].

І в першому, і в другому випадку присутня основна ціль адміністративного розпорядництва, а саме, забезпечення необхідної поведінки учасників правовідносин в космічній галузі України. Досягається ця єдина ціль, однак, різними засобами. Головне, що може характеризувати діяльність суб'єктів адміністративно-правового регулювання, полягає в тому, що вони в своїх індивідуальних актах, як правило, застосовують або реалізують диспозицію відповідної правової норми (оперативно-виконавчі акти). Це діяльність, так званого, позитивного характеру, в процесі якої конкретизуються права та обов'язки і повноваження учасників правовідносин у зв'язку з оперативним регулюванням цих відносин (наприклад, утворення Державного космічного агентства, призначення на посади керівників та робітників зазначеного агентства, затвердження посадових інструкцій або положень про структурні підрозділи суб'єктів адміністративно-правового регулювання тощо) [3, с. 123].

Правоохоронні індивідуальні акти суб'єктів адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України реалізують санкцію правової норми, втілюючи в собі юрисдикційну діяльність цих органів (наприклад, рішення про притягнення особи до адміністративної відповідальності, за адміністративне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 164 КУпАП; застосування санкцій до осіб, винних у порушенні вимог Закону України «Про космічну діяльність» тощо).

Наступною правовою формою адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України є адміністративний договір, дослідженню сутності якого останнім часом приділяється все більша та більша увага. Наявність зазначеної форми адміністративно-правового регулювання в практиці діяльності суб'єктів адміністративно-правового регулювання у сфері, що розглядається може бути пояснена загальною тенденцією розвитку форм та методів адміністративно-правового регулювання суспільних відносин, де суттєва роль відводиться побудові диспозитивних засад державного управління. І саме цей факт дозволяє використовувати адміністративні договори в зазначеній сфері управлінської діяльності.

Вивчення адміністративно-правової літератури, присвяченої дослідженню сутності адміністративних договорів дозволяє виокремити головні ознаки, властиві адміністративним договорам, що укладаються за участю суб'єктів адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України. Так, адміністративний договір є правовою формою діяльності зазначених суб'єктів, оскільки він завжди безпосередньо викликає правові наслідки, тобто виступає або актом правотворчості, або актом правозастосування,

чи поєднує у собі обидва їх види; адміністративний договір базується переважно на нормах адміністративного права і дозволяє суб'єктам публічного адміністрування виконувати їх публічно-правові завдання; предметом адміністративного договору є питання владарювання, управління або саморегуляції; адміністративний договір може бути укладено як для вирішення внутрішньо управлінських, так і зовнішньо управлінських завдань; обов'язковим учасником адміністративного договору є суб'єкт адміністративно-правового регулювання (державний орган, посадова особа), який має відповідні владні повноваження; право на укладання адміністративного договору передбачається у відповідних нормативних актах; виконання умов адміністративного договору його учасниками забезпечується специфічними засобами.

Таким чином, адміністративний договір в космічній галузі України – це угода, що укладається на підставі норм адміністративного права суб'єктом адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України з іншими учасниками охоронних правовідносин і яка може містити загальнообов'язкові правила поведінки (нормативний характер) або встановлювати (змінювати, припиняти) конкретні правовідносини між її учасниками (індивідуальний характер).

Література:

1. Неугодніков А. О. Специфіка правових актів індивідуальної дії. *Актуальні проблеми держави і права*. 2009. Вип. 45. С. 204-207.
2. Іванова Л. Ю. Поняття та ознаки адміністративно-юрисдикційних актів органів внутрішніх справ України. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. «Право»*. 2012. Вип. 19. С. 106-112.
3. Матвійчук А. Визначення адміністративно-правового регулювання у сфері забезпечення регуляторної політики. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 11. С. 121-124.